

Горан Весић

ВОДИЧ ЗА ПОЛИТИЧКУ КОМУНИКАЦИЈУ СА ГРАЂАНИМА

ФОНДАЦИЈА
ЗА СРПСКИ
НАРОД И ДРЖАВУ

Фотографија на насловној страни: Милош Перић

ФОНДАЦИЈА
ЗА СРПСКИ
НАРОД И ДРЖАВУ

ВОДИЧ ЗА ПОЛИТИЧКУ КОМУНИКАЦИЈУ СА ГРАЂАНИМА

Горан Весић

Члан председништва Српске напредне странке

ВОДИЧ ЗА ПОЛИТИЧКУ КОМУНИКАЦИЈУ СА ГРАЂАНИМА

Горан Весић

Издаје: Фондација "За српски народ и државу"
Дизајн корица и припрема за штампу: Showcase
Штампа: Бирограф, Београд
Тираж: 10.000 примерака

ISBN-978-86-81728-18-5
CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

316.77:32
32.019.5(497.11)(036)

ВЕСИЋ, Горан, 1969-
Водич за политичку комуникацију са грађанима / Горан Весић. - Београд : Фондација
"За српски народ и државу", 2021 (Београд : Бирограф). - 56 стр. : илустр. ; 21 cm

Тираж 10.000.

ISBN 978-86-81728-18-5
а) Политичка комуникација -- Србија
б) Политички маркетинг -- Србија

COBISS.SR-ID 50023689

**УЈЕДИЊЕНИ
МОЖЕМО
СВЕ!**

1
АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ - СРБИЈА ПОБЕЂУЈЕ

„ Колико год да желим јаку, сигурну и богату Србију, не могу до ње сам. Потребна нам је енергија, снага, воља и јасна визија такве Србије, у сваком њеном грађанину, у читавом народу који је, дајући ми овај мандат, већ одлучио да крене на тај далек и тежак пут.”

Александар Вучић

Председник Српске напредне странке и председник Републике Србије

Handwritten signature of Aleksandar Vučić in black ink.

САДРЖАЈ

УВОД	7
КАКО ПОСТАТИ ВЕЛИКИ ПОЛИТИЧАР	10
НАША СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА	16
ЛОКАЛНА ПОЛИТИКА	20
ШТА ПОЛИТИЧАР ТРЕБА ДА ЗНА ПРЕ НЕГО ШТО СЕ КАНДИДУЈЕ У ЛОКАЛУ	21
ИНСТРУМЕНТИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ КОМУНИКАЦИЈЕ	22
ЛОКАЛНИ ПРОЈЕКАТ КОМУНИКАЦИЈЕ	23
КОМУНИКАЦИЈА ЛОКАЛНОГ ЛИДЕРА СА БИРАЧИМА	26
МАПА ОПШТЕ КОМУНИКАЦИЈЕ	27
МАПА ПОЈЕДИНАЧНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ	33
КОМУНИКАЦИЈА СА ЧЛАНОВИМА СТРАНКЕ	52
УМЕСТО ЗАКЉУЧКА	54

Фото: Предраг Милић

УВОД

Политика је частан и одговоран посао, који се обавља у јавном интересу. Частан јер нема већег признања за члана друштва од тога да ради и доноси одлуке како би заједница у којој живи била напреднија. Одговоран јер одлуке које доносе политичари утичу на живот великог броја људи. Зато су успешном политичару за правилно доношење одлука неопходни опште образовање и социјална интелигенција.

У неким другим професијама можете да будете успешни само ако сте специјализовани за ту област. У политици то није могуће. Успешан политичар мора да познаје политичке системе, право, управу, социологију, економију, систем безбедности, урбанизам, здравствени систем, систем социјалне заштите, уметност, спорт, културу, комуникације и медије.

Само такав политичар може да доноси исправне одлуке у интересу заједнице коју представља. Када је образовање политичара у питању,

пречице не постоје јер се недостатак знања брзо осети и не може да се сакрије. Зато млади политичари морају да се образују, али и да буду спремни да сваког дана уче и усавршавају се.

Политика у најширем смислу представља активност кроз коју људи стварају, чувају, спроводе или мењају правила по којима живе. То је друштвена активност, која је, с једне стране, повезана с постојањем различитости и конфликта, а с друге, са спремношћу на компромис и консензус.

Политика по правилу никада не представља циљ већ је средство за решавање друштвених сукоба. Политика је активност кроз коју се обезбеђују развој друштва и промене у заједници.

Друштво које се не мења, не прилагођава променама у својој околини и не покушава да буде успешније, осуђено је на назадовање и пропадање.

Политичар нуди политички програм, који је скуп политичких идеја и конкретних обећања, за који тражи подршку бирача. Политичар који жели поново да добије поверење бирача треба да оствари политички програм за који је добио подршку приликом претходног избора. Никада не заборавите да ће вас јавност и опозиција подсећати на ваша обећања, што је њихово право, а да ће то подсећање бити чешће како се избори буду приближавали. То не значи да политички програм не може да се мења у зависности од промене друштвене ситуације и тема, јер нико не може да предвиди шта ће се све дешавати у друштву или свету током четири године мандата.

Ако сте били принуђени да решавате неке проблеме који нису постојали када сте бирани или сте морали да мењате своје циљеве и приоритете, тада то и објасните људима. Не очекујте да они имају разумевања за тешкоће које имате јер они су вас изабрали да доносите одлуке и решавате проблеме. Бирачи су рационални и разумеће сваку промену у вашој политици која је била логична и последица нових

друштвених околности пошто су гласали за вас да имате одговор на сваки проблем. Али не заборавите да ће вас, пре или касније, питати шта је урађено од онога што је обећано.

Живимо у демократији у којој се власт налази у рукама бирача. Демократија као друштвени систем има много мана и процедуре знају да успоре процесе доношења одлука, али ништа боље од овог политичког система у људској историји није измишљено. Демократија је као уметничко дело. Добро уметничко дело има хиљаде мана и може се оспоравати, хвалити и тумачити на разне начине. Лоше уметничко дело има само једну ману – то што уопште постоји.

Демократија је најбољи политички систем, а она подразумева не само да је одлука у рукама грађанки и грађана већ и да они учествују у креирању политика и да буду упознати с одлукама које се доносе у њихово име, као и могућим последицама тих одлука. Никада не заборавите да успешне замене за демократију нема, колико год се вама учинило да неки други политички системи на први поглед делују ефикасније.

Има политичара које не маре за политички програм. Тврде да га имају јер се то од њих очекује, али у кампањама дају олака обећања за која мисле да ће се одмах свидети бирачима, рачунајући притом на кратко памћење народа. Када дођу на власт, раде оно што мисле да је тренутно популарно, независно од тога шта су обећавали у кампањи. То није политика већ политиканство. Било је како у Србији, тако и у другим демократским земљама много таквих политичара, има их и данас а биће их у будућности. Они увек скупо коштају државу јер се за време њиховог мандата не реши ниједан проблем, сва отворена питања се гурају под тепих и постају сложенија за решавање новим генерацијама.

Таква политика се увек заврши фијаском и за политичара који се тако понаша, што је само његова ствар, али много већи проблем је што је она погубна за друштво које губи време не решавајући проблеме. То су политичари који увек иду линијом мањег отпора, а препознаће их по томе што не излазе из забавних емисија, али и тако што избегавају тешке теме о којима никада

немају став. Најбољи пример таквог политичара је Борис Тадић, бивши председник Србије од 2004. до 2012. године, чији рад може да се опише као "политика јавног мњења". То значи да политичар ради само оно и на начин на који већина грађана то очекује.

То наравно не значи да успешни политичари не треба да воде рачуна о јавном мњењу, већ да та истраживања треба да им користе да коригују своју политику и постарају се да њихове поруке на прави начин стигну до бирача.

Истраживања јавног мњења су начин да боље разумете шта људи желе, колико је ваша политика успешна и како треба да се обраћате људима, односно да ли свој наступ треба да промените. Истраживања јавног мњења нису политика већ средство да сазнате колико сте успешни у спровођењу своје политике.

Горан Весић

Члан председништва Српске напредне странке

КАКО ПОСТАТИ ВЕЛИКИ ПОЛИТИЧАР

Велики политичар се постаје на тешким темама.

Грађани политичаре не бирају по лепоти или по обећањима. Они некеме дају мандат да води друштво, да решава тешке проблеме, да мења

оно што није добро и да, што је најважније, учини њихов живот бољим. Политичари који тако доживљавају свој посао не само да имају дугорочну подршку бирача већ остају запамћени у историји. Никада нико није постао велики политичар на лаким темама и на додворавању бирачима. Поштовање људи се зарађује решавањем тешких проблема и радом.

Како се постаје велики политичар с местом у историји описао је у својој књизи *Фактор Черчил* Борис Џонсон, бивши градоначелник Лондона, сада британски премијер и врстан историчар, Књига почиње туробним описом Европе 28. маја

1940. године који данас не можемо ни да замислимо. Нацистичка Немачка је управо прегазила Француску, Белгију, Холандију и скоро завладала нашим континентом, Хитлер је имао споразум о ненападању са Совјетским Савезом на основу којег су претходно заједно окупирали Пољску, а САД су миљама биле далеко удаљене од рата с веома снажном изолационистичком политиком. Дакле, Британија је била сама, поражена на европском континенту, војно слабија и препуштена на милост и немилост непријатељу, без наде да може победити. Од Хитлеровог блицкрига штитили су је само географски острвски положај и снажна морнарица. У Британији је део интелектуалаца, медија и естаблишмента, укључујући и део двора, заговарао договор са Хитлером. Становништво, односно јавно мњење било је против новог рата. Черчил је био сам, али свестан да од њега зависи спас и Британије, и слободног света. Није му било лако јер је тек формирао кабинет, није имао снажну подршку ни министара ни своје странке, а сећања на катастрофу на Галипољу у Првом светском рату, за коју је Черчил био одговоран, још су била

свежа. Али дошао је његов тренутак. Размишљао је дугорочно, а не само од данас до сутра. Успео је да убеди чланове свог кабинета да Британија одбије Хитлера одржавши на седници историјски говор. Говор који је завршио готово шекспировски:

Уверен сам да би се свако од вас побунио и уклонио ме са моје позиције ако бих, и на један тренутак, размишљао о преговорима или предаји. Ако ова наша дуга, острвска прича треба коначно да се заврши, дозволите да се заврши онда када свако од нас падне на земљу у локви сопствене крви.

Велика Британија са савезницима, међу којима је била и Србија, победила је у том рату и слободни свет је преживео. Черчил је ушао у историју као један од највећих светских лидера. Бирао је тежи пут, био је храбар да доноси тешке одлуке, није слушао оне који су му говорили да се не бори и

да се договори. Постао је бесмртан. Тешке одлуке доносили су француски председник Шарл де Гол, када се Француска повукла из Алжира, после чега је основана Пета република, немачки канцелар Вили Брант, када је клекао у Пољској и замолио за опроштај због злочина нациста, турски председник Кемал Ататурк, када је европеизовао Турску, руски председник Владимир Путин, када је одлучио да се супротстави слабљењу и изолацији Руске Федерације...

Сви они заслужили су своје место у историји. Србија није имала много таквих политичара у прошлом и овом веку – осим Милана Стојадиновића, то је само Александар Вучић. Њихов политички рад карактерише неколико заједничких особина – посвећеност послу, реална свест о положају земље у свету, те спровођење реформи и промена без обзира на то да ли је популарно међу народом или не. Александар Вучић је током свог досадашњег мандата доносио веома тешке одлуке као што су преговори са Приштином, смањење плата и пензија или Закон о раду. Председник Вучић се

не додворава бирачима и не устручава се да говори јавно непопуларне ствари попут оних да људи морају да раде или да је потребно да мењамо свест. Без обзира на то, председник има све снажнију подршку грађана. Они га подржавају пошто верују у његове намере, посвећеност послу и искрену жељу да Србији буде боље. И верују у његову визију Србије као економски успешне земље која има углед и утицај у међународној заједници. Вучић је могао да бира лаке теме као његови претходници, да не мења ништа и да се додворава свима. Изабрао је да буде лидер, да води земљу, да намеће теме због чега је мета напада. Изабрао је историју и место у њој уместо лаке и лагодне каријере без брига.

Политичар може да има све, од политичког програма, преко образовања, до добре кампање, али не може да буде успешан без подршке бирача. Те подршке нема ако људи не осете страст према послу који радите и искрене емоције. Страст и емоције не могу да се одглуме, колико год се многи политичари трудили да то ураде. За оне који мисле да је то могуће, најбољи одговор даје политичка пословица која гласи:

Неке људе можете да лажете све време, све људе можете да лажете неко време, али све људе не можете да лажете све време.

Нема успешног политичара који нема праву страст или, да упростим, који не показује да му је стало до посла који обавља, до људи које представља и до друштва у којем живи и ради. Бирачи су реални и не очекују од политичара да може да реши све проблеме. Али биће спремни да вам опросте неуспех у решавању неког проблема ако осете да вам је стало и да сте дали све од себе. У томе је тајна успеха великих политичара.

Како то изгледа објаснићу вам на примеру разговора који сам водио са таксистом у Атини у септембру 2015. године, неколико дана пре ванредних парламентарних избора у Грчкој. На власти је био Алексис Ципрас, који је са својим покретом Сириза победио јануара те године.

Добио је подршку грађана на платформи неприхватања финансијских услова међународне заједнице за помоћ Грчкој која је практично банкротирала. Када је постао премијер, прихватио је тешке услове Европске уније и Међународног монетарног фонда који су Грчку обавезали на штедњу и спровођење реформи, иако је пре тога организовао референдум на коме је добио већинску подршку народа да све то одбије. То је довело до расцепа у његовој странци и изгубио је већину у парламенту. Грчка је ишла на нове изборе. Питао сам таксисту за кога ће да гласа. Одговорио је за Ципраса. Када сам га питао за кога је гласао у јануару рекао да је гласао за Ципраса. „Ципрас за кога сада желиш да гласаш није исти Ципрас за кога си гласао у јануару. Прихватио је све оно што је говорио да неће да уради. Променио је политику. Зашто поново гласаш за њега”, питао сам таксисту. „Зато што се он бори за Грчку против које су сви. То што је прихватио морао је да бисмо ми преживели, али се искрено бори за наш народ, ради оно што мора и не припада старим политичким елитама које су опљачкале Грчку и због којих смо ми данас у кризи. Он није спровео све што је хтео,

али није ништа украо”, рекао ми је таксиста. Дао ми је лекцију из политике. Најважније у политици је да грађани осете да се искрено борите за њих, да вам је стало до њиховог просперитета и да у вама имају заштиту и подршку. Тада су спремни да вам опросте то што не можете да остварите неке циљеве своје политике.

Грађани увек гласају за политичку визију, а никада за оно што је урађено, ма колико то било велико, очекивано и обећавано. Не рачунајте да ћете поново добити подршку бирача само ако их подсећате шта сте урадили. Од вас се очекује визија како ће њихова земља или град да изгледају за пет или десет година. Ако су уверени да имате визију, да можете да је спроведете и да је оно што им нудите земља у којој желе да живе, даће вам поверење. Чињеница да сте испунили нека од својих обећања даје вам само кредибилитет да вам људи верују да ћете испунити визију коју сте им понудили.

Не потцењујте људе и никада немојте да помислите да је лако водити било коју друштвену

организацију – од месне заједнице до државе. Никада немојте помислити да је лако победити на изборима или у медијском дуелу са политичким противником. Лако је само губитницима и нерадницима. Победницима и одговорним људима свака победа је тешка.

Запамтите, свака политика се ствара за грађане и добра је само ако се спроводи у њиховом интересу.

Нема добре политике ако није добра за људе.

Док водите такву политику, имаћете њихово поверење. Бирачи увек гласају рационално и за оне за које су уверени да могу да ураде највише за њих. Када говоримо за кога политика треба да буде добра, то се односи на већину бирача. Никада сви људи неће мислити исто и никада се не поводите за хистеричном, али гласном мањином, која политику води на друштвеним мрежама. Друштвене мреже су важне, посебно да преко њих шаљете своје политичке поруке или да одговарате

на лажи опозиције, али "расположење" на друштвеним мрежама никада није оно што већина људи мисли. Не допустите да вам улица и кафана воде политику. Политика се води у институцијама. Кризне ситуације и проблеми су саставни део посла. Ко није у стању да се носи са притиском, нека се не бави политиком. Наравно, временом ћете стећи искуство како бисте боље решавали овакве ситуације. Најважније правило у кризним ситуацијама је да проблеме не гурате под тепих. Као и у животу. Ако проблем постоји, он неће нестати тако што негирамо његово постојање. Као што каже једна пословица: „Када уђете у погрешан воз, све станице су погрешне”.

Суочите се храбро са проблемом, реците бирачима како стоје ствари и понудите им решење.

То ће људи поштовати. Пре тога седите са сарадницима, сагледајте проблем, донесите одлуку како ћете да га решите те радите брзо и без оклевања. Укључите грађане у спровођење

политике. Никада не заборавите да ви водите политику за њих. Поделите своју општину или месну заједницу на природне целине као што су насеља или села. Направите програм за сваку од ових целина као део свог општег програма. Будите јасни, прецизни и тачно наведите шта ћете да урадите за те људе и у којој години мандата. О томе шта ћете да урадите договарајте се с људима из те средине. Чујте шта они имају да кажу и који су проблеми њима највећи. Неке проблеме ћете успети да решите лако са мало добре воље или новцем из буџета. За оне проблеме који не могу да се реше брзо направите анализу како ће и када то бити могуће и изађите пред бираче са јасним планом. Прави политичар је на терену а не у канцеларији. Зато сваку целину морате да посетите макар једном годишње. Да се заједно са људима који ту живе подсетите шта је урађено у протеклом периоду и да утврдите задатке за наредни период. Уђите у куће најугледнијих људи у локалној заједници и покажите им поштовање. Учините нешто за њих јер зато су вас бирали. Они ће вам узвратити тако што ће њихова заједница гласати за вас.

НАША СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА

**Будите поносни на српску
напредну странку чији сте део.**

Српска напредна странка, којој ми припадамо, политички је покрет, највећи у нашој модерној историји. Овај покрет може да се пореди једино

са феноменом Народне радикалне странке Николе Пашића у другој половини деветнаестог и првим деценијама двадесетог века. Српска напредна странка настала је из тежње грађанки и грађана Србије да нашу земљу води патриотска политичка организација, која ће спровести економске и политичке реформе у нашој земљи и убрзати њен економски развој како бисмо надокнадили вековно заостајање. Политички покрети настају када су друштвене околности такве да су потребна храбра решења и одлучно вођство. Они су одговор на тежњу грађана на кризу и потребу да се спроведу корените економске и друштвене реформе.

Нема великих политичких и друштвених промена без велике подршке грађана. Зато праве промене могу да спроведу само политичари са снажном подршком.

Наша политичка организација припада десном центру и као таква део је европске породице народних партија. У Србији, као и у другим посткомунистичким земљама, нису тако јасно изражене идеолошке поделе на левицу и десницу. Ми се од наших политичких противника разликујемо по односу према економском развоју земље, патриотизму, цркви, као и разумевању где је место Србије у савременом свету.

Основна разлика између нас и наших политичких противника јесте чињеница да ми желимо снажну Србију слободних људи, а они желе да Србија буде слаба и да испуњава туђе интересе како би само они били јаки у таквој

земљи. Политика коју води председник наше странке Александар Вучић пре свега је патриотска у свакој друштвеној сфери.

Када је у питању економија, ова политика подразумева убрзани економски развој земље, привлачење страних инвестиција, радна места за све наше људе, раст плата, развој у новим гранама привреде које могу да нам донесу убрзани раст као што су информациони сектор и креативне индустрије.

Ми се залажемо за развој српске економије и за укидање економских баријера међу балканским земљама како бисмо били конкурентни на светском тржишту. Раст српске економије даје снагу Србији за напредак у другим областима да бисмо заштитили своје легитимне интересе.

Српска напредна странка је патриотска политичка организација. То значи да се, за разлику од наших политичких противника, поносимо нашом историјом и славимо је уверени да само када смо свесни своје прошлости можемо поносно да корачамо у будућност.

Спремни смо увек да осудимо сваког припадника нашег народа ко учини било шта што је у супротности с хуманитарним и међународним правним поретком, али тражимо да се и други народи исто односе са припадницима својих народа који се тако понашају на штету нашег народа.

Својим патриотизмом Србија не угрожава друге народе и друге државе, ми поштујемо међународни правни поредак као и све међународне уговоре и споразуме које је Србија у прошлости потписала.

Српска напредна странка је свесна значаја Србије за мир у региону, јер ми, као највећа и најснажнија земља, имамо посебну одговорност да Балкан буде миран и просперитетан. Уверени смо да су мир и политичка стабилност неопходни предуслови за економски развој који је био и остао наш најважнији циљ. Зато смо спремни да преуземо водећу политичку и економску улогу у региону, уверени да само отворени Балкан без економских, административних и политичких граница може да буде добра кућа за све

балканске народе. Уверени смо да балкански народи треба сами да реше своје проблеме и да будемо уједињени јер смо заједно јачи.

Најважнији међународни циљ наше политике је пуноправно чланство Србије у Европској унији. Желимо да у ЕУ уђемо као поносна држава спремна да преузме свој део одговорности у европској заједници народа. Не желимо да изгубимо национални идентитет који смо тешком муком кроз векове сачували. Верујемо у европску заједницу слободних народа која ће омогућити да се наш континент суочи са изазовима света после пандемије.

Никада се нећемо одрећи добре сарадње с нашим традиционалним пријатељима Руском Федерацијом и НР Кином. Та пријатељства јачају нашу међународну позицију и омогућавају нам да се лакше изборимо са изазовима који су пред нама. Српска напредна странка верује да су држава и Црква одвојене, али признаје важну улогу Цркве у нашем друштву. Она је посебно важна у Србији јер током вековног ропства под Турцима наш народ није имао ниједну државну

институцију осим своје цркве. Зато смо посебно везани за нашу цркву. Црква је наш савезник у реформисању Србије и одбрани наших националних интереса, а никако противник или бастион догматизма, како је наши противници представљају.

То је политика Александра Вучића, председника Српске напредне странке и Србије. Ову политику може да спроведе само велики лидер са визијом. Вучић јесте такав.

Економски и спољно-политички резултати Вучићеве политике најбољи су у модерној историји Србије и он је као политичар своје место у историји нашег народа заслужио. Будите поносни зато што сте део те политике.

Трудите се да будете важан део Вучићевог тима и да својим радом доприносите општем успеху, као и да разумете шта је наша политика и шта се очекује од вас.

Једног дана, ви и ваши потомци бићете поносни јер сте дали допринос времену када је Србија устала из пепела и постала највећа економска, војна и политичка сила Балкана.

ЛОКАЛНА ПОЛИТИКА

Најважнија политика је локална политика.

Наша најважнија страначка политика је локална политика. Програм наше странке има много значајнијих тема и циљева, али значај локалне политике огледа се у томе што се кроз њено спровођење директно комуницира са људима.

Кроз спровођење локалне политике најбоље се види колико је програм једне странке намењен људима, колико смо спремни да слушамо њихове жеље и предлоге и да ли успешно решавамо проблеме које имамо. Никада не заборавите да је добра само она политика која је добра за већину људи. И да постоји једноставна формула којом се мери успешност једне политике. Она гласи да је живот људи данас бољи него јуче, а да већ сутра услови живота морају да буду бољи него данас.

За младог политичара добро је да почне своју каријеру у локалној самоуправи. Ту ће научити

шта значи динамичан посао, како је дневно реаговати и решавати проблеме, како комуницирати са грађанима и како прилагођавати програм променама у друштву. Успешан локални политичар може да обавља било који државни посао.

ШТА ПОЛИТИЧАР ТРЕБА ДА ЗНА ПРЕ НЕГО ШТО СЕ КАНДИДУЈЕ У ЛОКАЛУ

Ако причамо са људима са југа или севера Србије, рећи ће исто – да желе посао, да могу поштено да живе од свог рада, да имају добре школе и болнице, да буду безбедни, да се питају где ће локална заједница да улаже сопствени новац и да желе да њихова деца остану у Србији, која треба да буде пристојно место за живот.

Нешто слично рекли би нам и они који живе у Берлину, Москви или Лондону. Локални

политичари који буду понудили одговоре и решења за ова питања добијаће подршку грађанки и грађана. Они који мисле да су њихове жеље важније од захтева људи одлазе у политичку историју. То што ћете одговорати на проблеме које имају грађани не значи да не треба да намећете теме у заједници. Не подлежите популизму и будите храбри. Нико не може у једном мандату да реши све проблеме које има друштво, посебно ако је у стању у којем се налази наше, кад су деценије иза нас у којима се ништа није радило, да не кажем да се заједница разграђивала. Ипак, само са променом приоритета можемо наш град или земљу да учинимо бољим, да свако дете има прилику за пристојан живот и да врата могућности буду отворена за све.

Данас се у Србији у којој је председник Александар Вучић, гради стотине километара ауто-путева, почиње изградња метроа у Београду, а отворено је преко 250 нових фабрика. Да ли је то било забрањено Вучићевим претходницима да раде? Није, али то њима није био приоритет. Нису имали ни воље, ни знања, ни

жеље да раде све оно што се данас ради у Србији.

Да бисмо успели да одговоримо изазовима новог политичког времена, морамо да разумемо шта грађани желе и да будемо спремни да се мењамо. Разумети жеље људи није популизам. Ако људи сматрају да је недостатак радних места у заједници проблем, тада ваше ангажовање на отварању радних места значи да сте одговоран политичар који решава проблеме. Ако пак људи сматрају да не треба да плаћају јавни превоз или порез, ваше прихватање таквих захтева значи опасан популизам који уништава заједницу.

Бирачи очекују од политичара да доносе одлуке и решавају друштвене проблеме, да имају план како да учине живот бољим, да их поштују и да лично деле судбину читавог друштва. Власт може да се освоји добрим изборним програмом, правом изборном кампањом или зато што су претходници на власти лоше радили. Као што власт може да се освоји на много начина, она се увек губи само из једног разлога – ако се не ради одговорно у интересу грађана. Ова

стратегија намењена је локалним лидерима да им помогне да буду одговорни према бирачима.

ИНСТРУМЕНТИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ КОМУНИКАЦИЈЕ

Када будете добили прилику да учествујете у локалној власти, припремите своју стратегију комуникације с бирачима. Стратегија је начин да људима представите свој политички програм. Зато је неопходно је да утврдимо инструменте за реализацију стратегије. То су:

- локални лидер
- локални тим
- координатор локалног пројекта

Сви они раде координирано у спровођењу стратегије са јасно дефинисаним овлашћењима и задацима.

ЛОКАЛНИ ЛИДЕР

Локални лидер је наш највиши партијски функционер у локалној власти. То може да буде председник општине, али и неко други из наше странке ко обавља другу функцију. У сваком случају, локални лидер је најистакнутији члан наше странке у локалној заједници.

ЛОКАЛНИ ТИМ

Локални тим је екипа која спроводи локални пројекат комуникације. Овај тим је састављен од најмање три члана и задужен је за оперативни рад на терену. На челу тима налази се локални лидер.

КООРДИНАТОР ЛОКАЛНОГ ПРОЈЕКТА

Координатор локалног пројекта је особа која је задужена за реализацију једног или више пројеката које одреди локални тим. Координатор свој посао може да ради сам, а може да буде и на челу тима за спровођење локалног пројекта, зависно од његове величине. Координатори

могу да буду одборници наше странке или кандидати за одборнике као и председници месних одбора.

Координатор добија од тима локалног лидера списак чланова наше странке на територији коју покрива, списак наших капиларних гласова са прошлих избора, као и друге спискове који могу да буду од користи, али и друге важне информације. Координатор треба да упозна чланове странке и наше капиларне гласове са локалним пројектом који се спроводи у њиховом крају те да их укључи у његову реализацију и спровођење. Координатор локалног пројекта кроз разговоре са члановима и капиларним гласовима на терену треба да идентификује и друге проблеме и да их предложи локалном тиму за решавање.

ЛОКАЛНИ ПРОЈЕКАТ КОМУНИКАЦИЈЕ

Локални пројекат комуникације радите за своју општину и он садржи следеће.

Локални пројекат комуникације садржи централни пројекат за општину, на основу чије реализације се прави имиџ локалног лидера. Сви остали пројекти деле се према месту реализације и територијама за које су задужени координатори. Темељно знање свих релевантних детаља о својој јединици локалне самоуправе предуслов је за развијање озбиљне комуникационе стратегије. Што више локални тим зна о свом граду или општини или о деловима локалне самоуправе са посебним карактеристикама, то брже, лакше и озбиљније идентификује проблеме бирача и њихове потребе.

За потпуно разумевање локалне самоуправе потребно је знати следеће:

- **Демографске факторе** (укупан број становника, однос младих и старих, етничку припадност, прецизан број запослених и незапослених, распоређеност стручне спреме код запослених...).
- **Које организоване групе постоје на територији јединице локалне самоуправе** (синдикати, организације за заштиту животне средине, НВО, пољопривредна удружења, спортска удружења, попут ловаца или риболоваца, удружења људи који имају исти медицински проблем...).
- **Доминантна занимања која преовлађују међу запосленима.**
- **Број обданишта, школа и факултета.**
- **Стање путне инфраструктуре.**
- **Прецизно познавање присутности природних ресурса.**
- **Ко су загађивачи животне средине ако их има** (емисија из фабрике, дивља депонија, сметлиште...).
- **Присутност медија на територији локалне самоуправе, односно који медији имају поверење грађана.**
- **Статус објеката за извођење културних и спортских манифестација.**

КОМУНИКАЦИЈА ЛОКАЛНОГ ЛИДЕРА СА БИРАЧИМА

Комуникација локалних лидера са бирачима треба да буде:

ОПШТА
КОМУНИКАЦИЈА

ПОЈЕДИНАЧНА
КОМУНИКАЦИЈА

ОПШТА КОМУНИКАЦИЈА је усмерена ка свим бирачима. Она се спроводи мапом директне комуникације према свим бирачима која се одвија:

- Директном комуникацијом локалног лидера са свим бирачима.
- Комуникацијом локалног лидера са бирачима преко координатора.
- Комуникацијом локалног лидера кроз канцеларију за одговоре.
- Комуникацијом локалних лидера преко средстава масовне комуникације (ТВ, радио, штампа и друштвене мреже на интернету).

ПОЈЕДИНАЧНА КОМУНИКАЦИЈА је усмерена ка одређеним циљним групама бирача који живе на одређеној територији или се окупљају према неполитичким или струковним интересима. Она се спроводи мапом појединачне комуникације у оквиру које се комуницира са посебним групама грађана које се окупљају у разним сегментима друштва. То су:

- Привреда
- Синдикати
- Спорт
- Култура
- Интересна удружења и невладине организације
- Еколошке организације
- Угледни грађани који су у локалној заједници стекли утицај својим професионалним ангажманом и животом
- Жене
- Породице
- Мањине
- Старији људи – сениори

МАПА ОПШТЕ КОМУНИКАЦИЈЕ

Општа комуникација подразумева комуницирање локалног лидера са свим грађанима локалне заједнице без обзира на то у којем делу општине живе, како су струковно организовани и за коју политичку странку се опредељују. Локални лидер са својим тимом припрема мапу опште комуникације.

ДИРЕКТНА КОМУНИКАЦИЈА ЛОКАЛНОГ ЛИДЕРА СА СВИМ БИРАЧИМА

Локални лидер мора директно да комуницира са свим бирачима са територије локалне заједнице. Ова комуникација не сме да буде сувише интензивна јер локални лидер треба да се обраћа грађанима само када има повод. Ипак, она треба да се искористи да локални лидер упозна своје бираче с оним што је урадио у претходном периоду, са својим плановима за будућност и да им се наметне као политичар који решава проблеме. Како би ова комуникација била успешна, она треба да се одвија на следећи начин.

1. Извештај о раду који локални лидер једном годишње подноси свим грађанима

Извештај о раду је најважнија активност коју има локални лидер према свим бирачима. Он се подноси једном годишње, на годишњицу конституисања локалне власти или поводом дана општине или града. Извештај је знак поштовања према бирачима којим локални лидер показује да жели да сваки грађанин локалне заједнице буде упознат са његовим радом.

У извештају локални лидер наводи шта је урадио током претходне године и износи основне планове за наредни период и осврће се на изборна обећања. Извештај је у основи технички, али има јасну политичку поруку. Циљ извештаја је да грађани локалног лидера прихвате као одговорног политичара и доброг домаћина који жели да грађани локалне заједнице буду упознати са његовим радом и плановима за наредни период. Суштина је у томе да нови планови морају да буду оставарени до следећег обраћања локалног лидера бирачима.

Зато локални лидер грађанима обећава само оно што је кроз стратегију комуникације и локални пројекат комуникације одређено као остварив пројекат. Кроз овакав вид комуникације се гради кредибилитет локалног лидера као политичара који планира и испуњава своја обећања. Извештај о раду је ваш улог у будућност и ваша кампања за нови мандат. Не заборавите да у било којој форми обраћања понудите бирачима да оцене ваш рад и дају своје предлоге и сугестије. Они који дају своје предлоге и сугестије морају да добију ваш лични одговор да сте њихове идеје размотрили.

Извештај о раду подноси се грађанима:

а) Путем писма

Извештај у форми писма локални лидер упућује на адресу свих бирача у локалној заједници. Писмо треба да буде написано на највише две странице А4 формата, да има политички увод и закључак у складу са вашим програмом за који су бирачи гласали, опис шта је све локални лидер урадио током протекле године, као и

планове за наредни период. Потрудите се да штампање писма и дистрибуцију кроз донацију граду или општини финансира нека компанија или невладина организација или да прикупите добровољне прилоге. Без обзира на то што сте општински функционер и што је писмо ваш извештај о раду који имате не само право већ и обавезу да поднесете грађанима, опозиција ће вас напасти да трошите паре из буџета.

б) Гостовањем на локалним медијима у форми интервјуа, односно дијалога са грађанима

Када локални лидер упути писмо свим грађанима локалне заједнице, тада наступа на локалним медијима, где у форми интервјуа и дијалога са грађанима говори о резултатима свог рада и износи планове за наредни период. То се односи и на националне медије који имају регионалне емисије.

в) Објављивањем извештаја о раду

Извештај о раду треба да буде објављен на званичном сајту локалне заједнице, као и на

званичним станицама општине или председника на друштвеним мрежама како би свима био доступан.

2. Новогодишња честитка локалног лидера свим грађанима

Сви бирачи добијају новогодишњу честитку локалног лидера. Честитка треба да буде пригодна, са најбољим жељама и без политичких порука. Слањем честитке развијамо лични однос са бирачима, који, без обзира на своју политичку припадност, не могу да кажу било шта против овог људског геста.

КОМУНИКАЦИЈА ЛОКАЛНОГ ЛИДЕРА СА БИРАЧИМА ПРЕКО ПОВЕРЕНИКА

Неопходно је да кроз локалне пројекте комуникације изградимо кредибилитет координатора, да их упознају бирачи и да их уверимо да радимо у њиховом интересу. Координатори локалних пројеката имају обавезу да укључе грађане а пре свега наше чланове и капиларне гласове како би били упознати са

пројектом који се реализује. Кроз комуникацију координатори треба да утврде да ли грађани на територији коју они покривају имају других потреба које су реалне и које може да оствари локална заједница, а који нису предвиђени постојећим пројектима. Тако координатор, односно грађани преко њега, могу да утичу на промене планова локалне самоуправе. Координатори кроз спровођење локалног пројекта идентификују породице, привреднике или неке друге занимљиве људе или појаве који могу локалном лидеру да буду интересантни за комуникацију.

КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ОДГОВОРЕ

Ради што боље комуникације са грађанима локални лидер оснива Канцеларију за одговоре. Канцеларију чине волонтери који примају телефонске позиве, имејл поруке као и писма грађана који су упућени локалним лидерима. Њихов посао је да сваки грађанин, компанија или удружење грађана, који се обрате локалном лидеру добију одговор у року од две недеље или од њих као Канцеларије или од надлежне службе

Фото: Милош Перич

ЛОКАЛНА ПОЛИТИКА

у општини. Они комуницирају са надлежним службама у општини како би утврдили да ли је проблеме грађана могуће решити или не. У сваком случају, чак и када проблем није могуће решити, онај ко се обратио локалном лидеру мора да добије одговор зашто његов проблем није могуће решити и упућује се како може да реализује своја права. Неке од грађана који су се обратили локалном лидеру он може и лично да прими и тако пошаље поруку јавности да је отворен за људе, да решава проблеме и да је посвећен послу који ради.

КОМУНИКАЦИЈА ЛОКАЛНИХ ЛИДЕРА ПРЕКО СРЕДСТАВА МАСОВНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ (ТВ, РАДИО, ШТАМПА И ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ НА ИНТЕРНЕТУ)

Локални лидер комуницира са грађанима преко средстава масовне комуникације као што су ТВ, радио и штампа. То подразумева да локални лидер на локалном ТВ и радију има месечну емисију у оквиру које комуницира са грађанима, одговара на њихова питања и образлаже свој рад. Пожељно је да током емисије буду

омогућена директна укључења грађана као и да се читају њихова питања пристигла пре емисије и током ње и да се, наравно, на њих током емисије одговори.

Друштвене мреже су важан канал комуникације и локални лидер треба да оформи тим за друштвене мреже. Овај тим треба да отвори и редовно одржава налоге локалног лидера на друштвеним мрежама, што је у данашње време неопходно успешном политичару. Важно је да локални лидер лично комуницира са бирачима преко својих налога јер уколико бирачи схвате да немају директан контакт са оним коме се обраћају ређе ће комуницирати и мање веровати информацијама са профила локалног лидера.

То не значи да локални лидер треба једини да се бави својим налозима на друштвеним мрежама. Идеје шта треба радити, предлоге акције, форму обраћања и прикупљање предлога грађана радиће тим. Али комуникацију са људима мора да преузме локални лидер јер тај контакт мора да буде непосредан. Када се обраћате људима преко друштвених мрежа, не заборавите да је

свака написана или изговорена реч јавна и да има исту тежину као да сте је изговорили на конференцији за штампу. Не пишите или не изговарајте ништа што не би могло сутра да се прочита у новинама.

Поред тога, тим за друштвене мреже треба да прати све објаве на друштвеним мрежама које се тичу локалног лидера, локалне самоуправе или локалног пројекта. Друштвене мреже се често користе за пласирање лажних вести. Постоје посебни тимови обучени и плаћени, који су у служби наших политичких противника, чији је посао да измишљају лажне вести које шире преко друштвених мрежа. Немојте се зачудити ако видите слику посеченог дрвета из другог града или чак и друге земље са паничном објавом да су то урадиле службе ваше локалне самоуправе или да прочитате фалсификовану одлуку коју никада нисте донели. На Твитеру је пре две године свака два-три месеца објављивана изјава "студента" да је као најбољи студент два факултета због "мог сестрића" избачен из студентског дома!? Особа која је то радила сваких неколико месеци имала је исту

објаву, али је увек била студент другог факултета!? Иначе, немам сестрића који је студент. Реаговао сам на ово, објавио јавно различите објаве овог преваранта на свом ФБ налогу, издао саопштење, сазнао да је особа која је то радила високи функционер једне опозиционе странке а реаговао је Студентски центар који је објавио да "такав студент не постоји".

Некоме ће ова реакција можда звучати претерана, међутим пустите ли да се шире такве лажи, колико људи ће поверовати да сам бахати политичар који би избацио најбољег студента неког факултета из студентског дома да бих сместио свог сестрића? Колико људи би са правом негативно реаговало јер су осетљиви на бахатост и неправду?

После моје реакције такве објаве су престале. Погледајте како председник Вучић у јавним наступима демантује сваку па и најбесмисленију лаж о себи и својој породици. Многи би рекли да су бесмислице које демантује често такве да нико нормалан не може у њих да поверује, што

јесте заиста тако. Али када Вучић не би реаговао, неко би можда помислио да је то истина јер председник ћути о томе. Зато он реагује на сваку лаж и у праву је када то чини. Нека вас не чуде најбезочније неистине које ћете о себи да прочитате на друштвеним мрежама. Важно је да ваш тим мора да прати сваку објаву и да одмах у ваше име или надлежних служби реагује аргументима и докаже да је то што је објављено лаж. Не потцењујте ниједну објаву и на сваку лаж реагујте аргументима.

На друштвеним мрежама појављиваће се и друге објаве у којима ће грађани указивати на проблеме с којима се сусрећу. Ове објаве су драгоцене за локалног лидера и његов тим јер пружају могућност да брзо реагујете, исправите грешке ако су за њих одговорне надлежне службе и покажете грађанима да бринете о њима. Друштвене мреже су веома моћно оружје комуникације са медијима и грађанима али само ако се правилно користе.

МАПА ПОЈЕДИНАЧНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ

Општа комуникација подразумева комуницирање локалног лидера са свим грађанима локалне заједнице без обзира на то у којем делу општине живе, како су струковно организовани и за коју политичку странку се опредељују. Локални лидер са својим тимом припрема мапу опште комуникације.

Појединачна комуникација је усмерена ка одређеним циљним групама бирача који се окупљају према неполитичким интересима или струковним интересима. Она се врши мапом појединачне комуникације у оквиру које се комуницира са посебним групама грађана које се окупљају у различитим сегментима друштва као што су:

ПРИВРЕДА

Направите мапу привредних субјеката у вашој локалној заједници, односно списак свих предузетника са бројем запослених. Са њима

треба да комуницирате тако што ћете предузимати одређене мере које се односе на све привреднике као и да посебно комуницирате са власницима или директорима најважнијих компанија у локалној заједници. Привреда је веома важна за живот локалне заједнице јер запошљава људе и плаћа локалне порезе. Циљ сваког локалног лидера је да у локалној заједници има што више запослених и да се обезбеде веће плате јер је тако општина успешнија а локални буџет већи. Поред тога, запослени су везани за своје компаније јер у њима зарађују плате.

Локални лидер треба да успостави контакт са директорима локалних компанија како би, у складу са законом и овлашћењима, помогао њихов извоз, развојне пројекте у смислу нових послова и решавао проблеме са министарствима. Локална пословна заједница у локалном лидеру треба да види свог правог представника пред Владом Србије. Циљ је напредак локалне привреде, очување постојећих и отварање нових радних места и инвестиције. Последица таквог рада је подршка

локалних привредника. Сарадња са локалном привредом може да се одвија у следећим сегментима:

1. Идентификовање највећих привредних проблема локалне заједнице и комуникација са републичким органима ради њиховог решавања

Локални лидер треба да идентификује неколико привредних проблема које има у општини и да у сарадњи са републичким органима ради на њиховом решавању. То могу да буду нека од раније успешних предузећа која не раде, делови јавних предузећа или неке нове инвестиције. Циљ локалног лидера је да у свом мандату реши макар један велики привредни проблем који треба да креира нова радна места у локалној заједници. Добро је ако то може да буде симбол локалне заједнице, попут неке фабрике од које је деценијама живела општина, а у транзицији је затворена или ради са смањеним капацитетом.

Оживљавање оваквог привредног симбола је могуће на разне начине и то треба да буде

предмет разговора локалног лидера са републичким органима. Наравно, ако то није могуће, треба се усредсредити на потпуно нову инвестицију. Када локални лидер утврди шта је могуће од овога да уради у својој локалној заједници, тада решавање тог проблема треба почети да промовише као свој план кроз комуникацију са грађанима. Тако се креира имиџ успешног локалног лидера који решава проблеме.

2. Општа комуникација са привредницима локалне заједнице

Општа комуникација је редовни контакт са привредницима. Локални лидер периодично се састаје са власницима локалних компанија, чује за њихове проблеме и решава их ако су у надлежности локалне самоуправе. Уколико локални привредници имају своје удружење, комуникација је олакшана, а уколико немају, овакви састанци треба да буду иницијатива локалног лидера.

3. Директна комуникација са власницима и директорима највећих компанија у локалној заједници

Локални лидер треба да има посебну и личну комуникацију са власницима и директорима највећих компанија у локалној заједници. Без обзира на то како су гласали на прошлим изборима (власници компанија углавном подржавају оне политичаре који могу да помогну њиховом пословању), они су природни партнери локалног лидера. Они запошљавају велики број људи, од тога да ли су плате веће или мање у њиховим фирмама зависи какав је живот у локалној заједници, а од проширења њихових послова зависи број новоотворених радних места. Они су партнери локалне заједнице јер могу да подржавају пројекте које заједница жели да развије, а нема средстава за њих. Наравно, овај однос не сме да постане личан, већ треба да буде јасан и транспарентан. Када власници и директори највећих фирми на територији локалне заједнице схвате да је локални лидер њихов најбољи амбасадор пред Владом Србије, успоставиће се однос сарадње и поверења.

4. Формирање привредног савета локалне заједнице

Како би комуникација локалног лидера са привредницима била формална, формирајте привредни савет на територији локалне заједнице. Савету председава локални лидер, али је координатор његовог рада неко од водећих привредника који има агилност и енергију. У привредни савет осим локалног лидера треба да уђе неколико локалних функционера, рачунајући оне који су надлежни за привреду, председник привредне коморе, као и водећи привредници, док мањи привредници треба да буду заступљени са неколико представника. Изаберите пажљиво координатора јер од његове активности и агилности зависи колико ће привредни савет бити ефикасан у раду. Координатор треба да буде особа са иницијативом, која ће да окупља привреднике и која ће од вас стално тражити да будете у комуникацији са привредом поводом појединих проблема. То локалном лидеру олакшава посао јер ће имати више контаката са привредом.

СИНДИКАТИ

Локални лидер представља све грађане, не само послодавце већ и запослене. Србија има неколико снажних синдиката, који се не баве политиком већ су искључиво у функцији заштите интереса својих чланова. Управо зато локални лидер треба да има контакт са локалним синдикалним лидерима и да локална заједница учини све што може да би се олакшао рад ових организација. Са синдикатима не треба имати контакт само 1. маја већ треба одржавати сталну комуникацију са представницима радника. Зато је веома важно да локални лидер са представницима синдиката оснује:

1. Социјални савет

Социјални савет је место на којем ће локални лидер са представницима локалне власти периодично разматрати питања која се тичу статуса запослених, предлагати мере за побољшање тог статуса и иницирати дијалог са послодавцима. Улога локалног лидера је кључна у овом процесу јер је на челу и привредног и социјалног савета.

СПОРТ

Спорт је важан за живот сваке заједнице пошто буди емоције и енергију код људи. Успешни спортски клубови дају допринос социјалном животу локалне заједнице и представљају симбол којим се локална заједница поноси. То се посебно односи на мање локалне самоуправе које имају традиционалне клубове. Због тога је важно помоћи њихов развој. Ипак, последњих година спортски клубови, а нарочито фудбалски, помињу се у негативном контексту, због чега треба водити рачуна да ангажовање локалног лидера у спортском клубу не буде пренаглашено и да грађани то не доживе као трошење њиховог новца за личну промоцију у спорту. Зато, поред помоћи спортским клубовима, треба се посветити школском и рекреативном спорту. Локални лидер треба да понуди решења у две области:

1. Школски спорт – масовни спорт

Када је у питању школски спорт, општина треба да обезбеди бесплатне школе спорта у

основним и средњим школама. Општина би плаћала тренере или наставнике физичког васпитања и обезбедила термине за тренинге викендом или после часова. Школа би била бесплатна. На тај начин, локална заједница обезбеђује додатну физичку активност за децу, развија таленте у спорту и решава проблем родитеља који немају средства да деци омогуће бављење спортом.

2. Рекреативни спорт

Подржите развој рекреативног спорта кроз акције "Спорт за све", посебно за најстарије. Ако постоје традиционалне манифестације у вашој локалној заједници као што су маратон, спортски дан и друге, подржите их. Ако не постоје, оснујте их.

3. Врхунски спорт

Када је у питању врхунски спорт, локални лидер треба да уради следеће:

а) Помоћ традиционалном локалном клубу
Треба изабрати један од традиционалних клубова

(кошаркашки, фудбалски, рукометни и други) који је симбол града и обезбедити му помоћ, да постигне боље резултате и обезбеди наступ у најквалитетнијој лиги у свом спорту. Ако град има више традиционалних клубова, локални лидер треба подједнако да им помогне. Не грешите тако што ћете улагати општински новац рецимо у фудбалски клуб ако град има деценијску традицију у рукомету или кошарци. Некада је боље имати успешне клубове у „мањим спортовима” него трошити велика новчана средства за фудбал.

Успешни спортски клубови треба да буду средство промоције локалне заједнице, путоказ деци да се баве спортом и доказ да локални лидер улаже напор да се квалитет социјалног живота заједнице подигне. Локални лидер мора веома пажљиво да негује свој однос са спортским клубовима, посебно када је реч о фудбалским клубовима. Жеља да се помогне веома лако се претвори у опсесију, а у локалној заједници се све зна, на пример колико пара је потрошено за неке потребе. Велико ангажовање у неком спортском клубу повлачи за собом приче како се троши

много општинског новца. Чак и ако то није тачно, такве приче могу да нанесу више штете него користи.

КУЛТУРА

Веома је важно да локална заједница има развијену културну активност. Први разлог је тај што већи број културних догађаја побољшава квалитет живота у заједници, а други је што су локални културни представници угледни људи, које локални лидери треба да имају уз себе. Управо зато локални лидер треба да подржи традиционалне културне манифестације које се организују на територији локалне заједнице. Људи су везани за традиционалне манифестације које се деценијама организују и желе да их локална заједница подржи и оснажи. Проверите колики су потенцијали тих манифестација, јер неке од њих можда могу да постану заштитни бренд ваше локалне заједнице.

Добар пример је Драгачевски сабор у Гучи који је од локалне забаве постао национални бренд

на интернационалном нивоу. Такве манифестације постају значајне за развој туризма и привлаче посетиоце из земље и иностранства. Не заборавите да је сада тренд у европској култури да се промовишу локални и етно стандарди. У развијеним западним земљама нећете наћи локалну заједницу која бар једном годишње не организује манифестацију с циљем да окупи и људе ван те заједнице, али и туристе. То могу да буду дани фруле, вишње или подсећање на неки историјски догађај. Размислите шта је посебно само за вашу средину, шта немају други и уколико немате традиционалну манифестацију, оснујте нову.

Људи који се баве културом у локалним срединама у зависности од општине углавном су утицајни у друштву. Чињеница је да културне институције, као што су библиотеке или позоришта, окупљају велики број људи и везују друштвену енергију. Све што се десило у нашој земљи последњих деценија лишило је многе мале градове било какве културне понуде и имамо локалне заједнице без позоришта или

биоскопа. Локални лидер треба да се посебно ангажује у оживљавању културних активности. У том смислу потребно је да се при општини оснује:

1. Савет за културу

Савет за културу би окупио људе који се баве културом у локалној заједници. Локални лидер преко савета за културу обезбеђује утицај на све културне активности у локалној заједници као и утицај на угледне људе који се баве културом. Веома је важно за имиџ наше странке да се покаже да је културна активност у локалној заједници интензивнија откако је странка преузела власт.

То је посебно значајно јер је један од главних напада управо на кадрове странке и промоцију културних вредности. Нападају нас они који су десет година држали два најзначајнија српска музеја – Народни музеј и Музеј савремене уметности затвореним, а ми смо их обновили. Зато су ове активности одговор на ту кампању.

2. Промоција младих уметника

Промоција уметности, посебно младих и неафирмисаних уметника, тренд је у савременом свету. Овим уметницима није потребна велика подршка осим простора за рад и подршке њиховим пројектима, али и, што је најважније, помоћ да се представе у земљи и свету. Када се чује за њих, тада се купују њихова уметничка дела и помоћ им неће бити потребна. Али афирмисаћете младе и алтернативне уметнике из свог града, промовисати своју средину и помоћи неким младим и талентованим људима да се остваре.

Уколико имате празан простор, макар неуређен, од неколико стотина квадрата, оснујте инкубатор за уметности. То треба да постане место где млади бендови могу да вежбају и наступају, где раде и стварају вајари, сликари и други уметници. Општина треба да покрива све трошкове а независна комисија да валоризује њихов уметнички рад и одређује правила по којима уметници могу да користе тај инкубатор.

3. Програм културних активности

Једна од првих активности савета за културу треба да буде усвајање вишегодишњег програма културних активности у локалној заједници. Овај програм је посебно важан јер се са њим дефинише шта ће се све у локалној култури дешавати у наредним годинама.

ИНТЕРЕСНА УДРУЖЕЊА ГРАЂАНА И КОНТАКТ СА ДРУГИМ ГРУПАМА СТАНОВНИШТВА

Веома је важно да тим локалног лидера припреми преглед свих удружења у којима се окупљају људи који живе у локалној заједници. То могу да буду удружења риболоваца, ловаца, љубитеља природе, удружења занатлија или произвођача неког пољопривредног производа, еколошка удружења, удружења која се баве очувањем историјске традиције или удружења људи који имају неки медицински проблем (удружење оболелих од хепатитиса или астме). Свако удружење које окупља људе око неког циља или идеје, политички је интересантно за

локалног лидера. Сва ова удружења и иницијативе су на неки начин упућене на финансирање и подршку локалних самоуправа, тако да је могуће остварити сарадњу са њима. Наравно, удружења воде различити људи и неки од њих су присталице других странака, али је потребно показати да је локална самоуправа спремна да помогне њихов рад. Тако шаљете поруку и удружењима, али и њиховим члановима, да подржавате оне циљеве због којих су се окупили. То не могу да не поздраве и они чланови тих удружења који су ваши политички противници.

Екологија

Посебну пажњу локални лидер треба да обрати на заштиту животне средине. Наш циљ је чиста животна средина и не постоји влада у модерној историји Србије која је више урадила како би Србија заштитила своју природу. Председник Вучић је обезбедио 3,5 милијарди евра за изградњу канализације широм Србије, у Београду се гради пет фабрика за прераду отпадних вода, чија је укупна вредност око

милијарду евра, затворена је највећа депонија комуналног отпада у Винчи кроз пројекат вредан 330 милиона евра, а Београд је објавио план по коме 2030. године неће имати ниједно возило у јавном превозу које није еколошко. Нажалост, наши политички противници, који ништа нису урадили за заштиту животне средине, злоупотребљавају еколошке теме, рачунајући на природни сензибилитет људи када је екологија у питању. Њихов циљ није да реше еколошка питања већ да она буду генератор незадовољства према власти. Важно је да раздвојите оне еколошке организације којима је заштита животне средине једина тема од скривених политичких организација које под плаштом екологије воде политику. Праве еколошке организације су наши партнери са којима локални лидери треба да сарађују јер имамо исти циљ – да наша земља буде здрава.

Направите своју „зелену агенду” као посебан пројекат локалног лидера:

1. Попишите све еколошке проблеме на територији своје општине као и загађиваче и

направите план како ћете те проблеме да решавате кроз катастар загађивача.

2. Затражите од загађивача да пред локалну самоуправу изађу са планом како ће и у којем року, у складу са законом, да смање или елиминишу загађивање.

3. Направите локални савет за екологију у који ћете укључити, осим представника локалне самоуправе, и представнике невладиног сектора, грађана, инспекције, научне институције (ако их има на територији ваше локалне самоуправе) и представнике привреде.

4. Заједнички се договарајте око решавања еколошких проблема под условима које привреда може да издржи како не би дошло до затварања фабрика и смањења броја запослених. Изађите пред локалну јавност са планом.

5. Финансирајте пројекте на подизању еколошке свести код грађана, како старијих, тако и деце.

6. Решите проблем дивљих депонија, нелегалних отпада, грејања на лож-уље и гуме кроз оштру казнену политику и постављање камера.

Када је у питању заштита животне средине, ми немамо чега да се стидимо јер смо урадили више него сви наши претходници на власти да се у Србији заштити природа. Учинимо све да праве невладине организације постану наши савезници, као и да грађани знају шта смо урадили. Тако ћете као локални лидер урадити корисне ствари за своју заједницу и спречити да наши политички противници и политички преваранти користе екологију за стицање јефтених политичких поена.

УГЛЕДНИ ГРАЂАНИ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Свака локална заједница има угледне чланове који су поштовање људи стекли својим професионалним радом и људским особинама. То може да буде угледни лекар, професор, земљорадник, учитељ или привредник. Ти људи углавном избегавају да буду директно повезани са политиком. Тим локалног лидера треба да

идентификује те угледне људе у локалној заједници и да припреми стратегију комуникације према онима за које се сматра да би у некој прилици могли да подрже локалног лидера. Приликом успостављања контаката треба водити рачуна о томе да ли угледни чланови локалног друштва имају одређене активности које општина може да подржи, да ли могу да буду подржане њихове професионалне активности и треба проверити да ли би се прихватили неке од функција у локалној власти.

ЖЕНЕ

Локални лидер, посебно ако је мушкарац, треба да покаже посебан сензибилитет према женама, проблемима са којима се суочавају и да им покаже да локална заједница стоји иза њих.

1. Жене предузетници

Локални лидер треба да подстиче предузетништво код жена. Многе локалне заједнице још имају предрасуде према женама које се саме боре да зараде за живот, али наша

обавеза је да женама помогнемо да се осамостале.

Локална заједница треба да припреми посебне програме који подразумевају не само финансијску подршку како би се покренуло предузетништво код жена. Радно неактивне жене могу да се укључе у мале организације које ће допринети развоју старих заната или етно-туризму и другим делатностима.

Локални лидер треба да им помогне да припреме пројекте, конкуришу за средства, развију идеје и пласирају своје производе и услуге у Србији, али и иностранству.

2. Насиље над женама, али и над старим особама

Укључите се у акције које штите жене од насиља или их покрените. Уколико сте лидер веће локалне заједнице, иницирајте оснивање сигурне куће са свим пратећим програмима заштите жена и њихове интеграције у друштво. Борите се против предрасуда да је насиље дозвољено.

Подижите свест код жена да је важно да пријаве насиље. Подржите жртве насиља јер тако шаљемо поруку да смо напредно друштво у којем је сваки члан заштићен.

ПОРОДИЦА

Локални лидер треба да покрене неколико иницијатива која се тичу породице.

1. Бесплатно обданиште за треће дете и субвенције за обданишта за децу из породица с нижим примањима

Локални лидер на овај начин показује да се залаже за породицу и да помаже породицама које због тешке економске кризе једва преживљавају у издржавању деце. Обданишта су у надлежности локалних самоуправа, постоје критеријуми по којима се нека породица може сврстати у категорију сиромашних, а бесплатно обданиште за треће дете више је цивилизацијско достигнуће.

2. Поклон-пакет за новорођену бебу уз честитку локалног лидера

Родитељи сваког новорођеног детета на територији локалне заједнице треба да добију поклон-пакет са најосновнијим стварима за бебу и честитку локалног лидера. Ови пакети се обезбеђују из посебног фонда који опскрбљују угледни привредници са територије општине. На овај начин, локални лидер чини један леп гест који ће свакако да буде примећен и цењен како од родитеља новорођеног детета, тако и од шире фамилије.

БЕЗБЕДНОСТ – ШКОЛЕ

Нажалост, последњих двадесет година школе нису само места у којима деца уче, већ и места у којима се дешавају веома ружне ствари – од насиља међу децом до продаје дроге. Управо зато родитељи су посебно осетљиви на безбедност деце у школама. То је прилика да локални лидер уз помоћ локалне заједнице преузме иницијативу и покрене програм за повећање безбедности у школама.

1. Школски полицајац

Школски полицајац је акција локалне самоуправе која се спроводи у договору са станицом полиције и школама. Локална самоуправа ће ангажовати одређен број људи (бивших полицајаца или војних лица), који ће бити присутни у школским двориштима за време одмора као и у самој школи. Ова лица неће бити наоружана, нити ће имати статус службеног лица, али ће проћи обуку полиције и бити у вези са њом. Њихов задатак је да спречавају насиље у школи, да забележе све појаве као што су продаја дроге и слично и о томе обавесте полицију (запишу број таблице на колима која су се паркирала крај школе из којих је изашао неко ко је нудио нешто деци).

На овај начин локална самоуправа делује превентивно у школама, штити децу, повећава степен безбедности и спроводи акцију која је веома добра за имиџ локалног лидера. Ову акцију треба повезати са постављањем видео-надзора у школским двориштима и око школа.

2. Црне тачке у саобраћају

Направите са надлежним секретаријатом за саобраћај пројекат решавања црних саобраћајних тачака испред сваке школе. Негде ће бити потребно да поставите семафор, негде лежећег полицајца, негде да урадите већи инфраструктурни пројекат као што је подвожњак. Поставите себи циљ да током свог мандата долазак у школу за децу буде безбедан и да им не прети опасност у саобраћају. Укључите родитеље и школе у ову акцију.

НАЈСТАРИЈИ СУГРАЂАНИ

Развијена друштва воде рачуна о најстаријим суграђанима. Србија још није достигла тај стандард. Управо је у томе шанса за локалне самоуправе да конкретним акцијама, које ће бити усмерене на побољшање услова живота најстаријих суграђана, добију подршку како пензионера, тако и њихове деце.

1. Сениорски клуб

Локални лидер преко локалне самоуправе покреће акцију „Сениорски клуб”. Ова акција састоји се у томе да ће локална самоуправа финансирати адаптацију неког простора у коме би грађани старији од 65 година могли да бораве током дана, да се друже, имају организоване активности, као и месечне излете. Кратко речено, то је дневни боравак за пензионере. Локални лидер на овај начин показује иницијативу према најстаријим суграђанима.

2. Помоћ сениорима у кући

Време пандемије научило нас је да је посебна обавеза друштва да брине о најстаријима. Зато је неопходно да у оквиру локалне самоуправе оснујете волонтерски центар који ће да води рачуна о најстаријим суграђанима. У њему ће радити оператери и волонтери на терену који ће комуницирати са нашим најстаријим суграђанима. Сениори ће знати од кога могу да затраже помоћ – од тога да им се кући донесе лек, обавести дом здравља, организује превоз

до лекара или клуба за сениоре, организује доношење основних животних намирница. У акцију укључите школе, а децу која волонтирају наградите књигама, картама за биоскоп или позориште.

МАЊИНСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Локални лидери треба да покажу разумевање за специфичности мањинских етничких заједница као што су Роми или неке друге заједнице. Локална самоуправа треба да подржи ове заједнице, да помогне њихову интеграцију у друштво, као и да развију своје специфичности.

ОПШТИНСКА УПРАВА

Локални лидери имају посебну одговорност за функционисање локалне самоуправе којом лично руководе. Зато је неопходно да се покрене читав низ иницијатива које побољшавају ефикасност локалне самоуправе. На крају крајева, грађани ће највише ценити рад локалног лидера према томе како функционише општина јер то је радно место локалног лидера.

Све што радимо кроз додатне акције може да буде бескорисно ако општина, њене службе, а пре свега администрација, не буду добро радиле.

1. „Грађански сервис”

Успостављање „грађанског сервиса” значи да општина кроз пројектно финансирање оснива институцију која помаже грађанима, невладиним организацијама и привредницима да конкуришу за средства која се додељују из националних програма, програма Европске уније као и других држава. Оснивање овог сервиса посебно је значајно јер он даје грађанима бесплатну подршку у писању пројеката било да су у питању жене предузетници, земљорадници, невладине организације, удружења инвалида или спортски клубови. Тако се успоставља партнерство локалне самоуправе са грађанима, привредом и невладиним сектором.

2. „Рок за одговор”

Локални лидер треба да предложи локалној самоуправи да се утврди трајање времена за

издавање сваке дозволе из надлежности локалне самоуправе. Када се термини утврде, о томе званичну одлуку доносе надлежни органи локалне самоуправе, а читаву акцију промовише локални лидер. Његова порука је да је локална администрација доведена у ред, да свако зна за колико дана ће добити неку дозволу или одговор општине зашто не може да је добије. За свако прекорачење рока, надлежни службеник ће бити кажњен. На овај начин се шаље порука бирачима да локални лидер заводи ред у општинској администрацији и да ће грађанин једном заувек да зна колико му дана треба да добије неку дозволу или да буде одбијен.

3. Канцеларија за инвеститоре

Сваки инвеститор, страни или домаћи, који жели да инвестира и отвори радна места благо је за општину. Тај инвеститор треба да добије посебан третман од канцеларије за инвеститоре тако што ће сваку дозволу добити у најкраћем могућем року и што ће их све добити на једном месту. То се односи и на дозволе које немају везе са општином већ са републичким предузећима,

односно канцеларија треба да буде та која ће ургирати за инвеститора. Локални лидер треба да уложи свој утицај да ова канцеларија заживи јер њен ефикасан рад општини може да донесе инвестиције.

4. Кодекс понашања запослених према грађанима

Локални лидер треба да пропише и објави кодекс понашања запослених у општинској управи и јавним предузећима према грађанима. Овај кодекс треба да обухвати и облачење на послу. Наравно, кодекс штити запослене у јавној управи од бахатих грађана. Сама чињеница да је објављен. Кодекс уводи ред у општинску управу и доприноси стварању имиџа локалном лидеру како он уводи ред међу службенике, што грађани желе да виде.

5. Радна акција

Једном или више пута годишње локални лидер покреће радну акцију (она може да се организује на дан општине или на пролеће, рано лето или

почетком јесени, када је погодно садити дрвеће). На тој акцији великог спремања града учествују сви, почев од председника општине, запослених у општинској управи, или јавним предузећима, деце у школама, невладиних организација и удружења грађана. Овакве акције, у којима локални лидер даје пример, биће веома добро прихваћене јер имају општи друштвени циљ. Поред тога, локални лидер показује активизам и способност да организује велики број људи око једног циља који није страначки. У оваквим акцијама потврђује се статус локалног лидера.

6. Кафа са председником

Уместо да локални лидер прима грађане у општини, боље је да једном недељно организује акцију „кафа са председником”. Председник општине на кафи са грађанима емитује непосредност и жељу да буде у директном контакту са грађанима. На овај начин се добија догађај коме ће присуствовати више неопређених бирача него на некој трибини.

КОМУНИКАЦИЈА СА ЧЛАНОВИМА СТРАНКЕ

Локални лидер не треба да заборави комуникацију са члановима. Они су ти који доносе победу на изборима и они који бране нашу политику у контакту са грађанима. Када странка дође на власт, највећи део чланова неће бити на државним функцијама, већ ће наставити да се бави пословима које су радили пре избора. А они су ти који су се борили за странку, убеђивали комшије да гласају за њу, лепили плакате или делили летке.

Они ће први добити питања од комшија које су убеђивали да гласају за нашу странку зашто неко обећање није испуњено.

Њихов однос према странци зависи од тога колико је локални лидер спреман да одржава комуникацију са њима. Они од странке не траже ништа осим да буду обавештени које потезе локални лидер преузима и да локално руководство има разумевања за проблеме које

имају. Јер ако комшијама не могу да покажу да су у стању да помогну да се реше проблеми, како ће сутра изаћи пред људе и тражити да поново гласају за нашу странку?

Зато локални лидери треба да направе план комуникације са члановима. Начини комуникације су:

- **Честитка локалног лидера члану странке за рођендан и славу**
- **Писма локалног лидера**
- **Периодични састанци са члановима странке**

Сваки члан СНС-а добија честитку локалног лидера за славу и рођендан. Честитка се шаље поштом, типска је, али мора да је потпише локални лидер. Ове честитке, посебно у мањим местима, члановима значе веома много јер им показују да странка брине о њима.

Локални лидер сваке године шаље писмо свим члановима. У том писму им се подноси извештај

шта је урађено, даје им се преглед ситуације у странци, одређују задаци и постављају циљеви које СНС има у наредном периоду. Писмом се даје на значају чланству, траже се од њих предлози и савети и мотивишу се. На сваки предлог који добијете после слања писма од чланова одговорите тако што ћете ту особу лично позвати телефоном или се састати са њом. Тако показујете поштовање према нашим члановима који имају иницијативу.

Локални лидер треба да одржава периодичне састанке са члановима странке како би чуо њихове захтеве, проблеме на које наилазе, предлоге за акције и како би осетио стање у странци. Састанци се организују по месним одборима.

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Борите се! Сваког тренутка и сваког дана!

Када се распишу избори, бирачи свакодневно добијају поруке од различитих политичких странака. Тада никоме не верују. Наша предност је у томе што су наши локални лидери на терену годинама раније. Чињеница да комуницирате са бирачима оставља довољно времена да остварите контакт са њима, да чујете њихове проблеме и пронађете решење за неке од њих.

Ова стратегија омогућава несметану комуникацију са људима. Будемо ли радили тако, имаћемо предност на изборима јер људи знају да смо били са њима увек када им је то било потребно, да смо решавали њихове проблеме и да смо увек са њима. То је пут за победу. У политици све почиње и завршава се са бирачима. Они дају и

одузимају власт. Бирачи увек гласају рационално, никада нису пропустили прилику да казне власт која није радила добро као и да изабере, у том тренутку, најбољу опцију за себе и своју децу. Успешност сваке политике зависи од реалне могућности активирања људских ресурса у њеном спровођењу. Зато је пред вама, локалним лидерима, велика шанса, али и огромна одговорност да постигнете успех. Хоћете ли успети зависи само од њих, вашег рада и ваше посвећености!

БОРИТЕ СЕ! Сваког тренутка и сваког дана! Ваши политички противници ће ширити лажи о вама јер ће ваш успех бити огледало њихове неспособности. Што сте успешнији, они ће бити агресивнији. Сваки дан сусретаћете се са глупостима, полуистинама и лажима које наши противници пласирају пошто немају свој политички програм који би понудили бирачима.

Њихов програм је напад на Александра Вучића, а потом и на све нас који смо његови сарадници. То што је вама јасно да то што они причају није тачно не значи да је то јасно сваком грађанину.

Њихов програм је напад на Александра Вучића, а потом и на све нас који смо његови сарадници...

Зато ОДГОВАРАЈТЕ. Одговорите на сваку њихову лаж, на клевете и лажне вести. Не дајте им простор да шире лажне вести и клевете. Запамтите, народ воли оне које се боре. За кукавице нико неће да гласа, јер ко се не бори да заштити себе, неће знати да се бори ни за своје бираче. Људи знају да само борци побеђују. Ако се не борите да одбраните своју политику, нећете се борити ни за Србију!

Никада не заборавите да сте своју функцију и прилику да будете успешни добили од Српске напредне странке. Да сте ви изабрани и да сте добили шансу, а да многи други чланови чекају ту прилику. Зато је шанса коју сте добили за вас одговорност а не привилегија. Наша странка је наша друга кућа и њој дугујемо све. Странка данас улаже у вас и ваше образовање како бисте једног

дана успешно водили и странку и земљу. Политичар без странке не постоји јер сваке четири године идемо на изборе, а кампању на терену треба да изнесу странка и наши активисти. Нађите времена за странку, одлазите на састанке страначких форума и разговарајте са члановима.

Не дозволите да члан странке не може да дође до вас, да вам каже какве проблеме има и шта га питају његове комшије јер он их је убеђивао да гласају за странку и вас. Ти исти људи поново ће убеђивати своје комшије да треба да се гласа за вас. Покажите им да поштујете њихов труд. Као и да сте ви њихов представник на кога могу да буду поносни.

Не заборавите да сте изабрани да радите за добробит људи и наше заједнице. Да је ваша обавеза да људима буде боље. Као и да свуда и на сваком месту представљате нашу земљу, једину коју имамо. На вама је да оправдате поверење своје странке, нашег председника и грађана који су гласали за нашу листу.

Срећно!

fondacijasnd.rs

